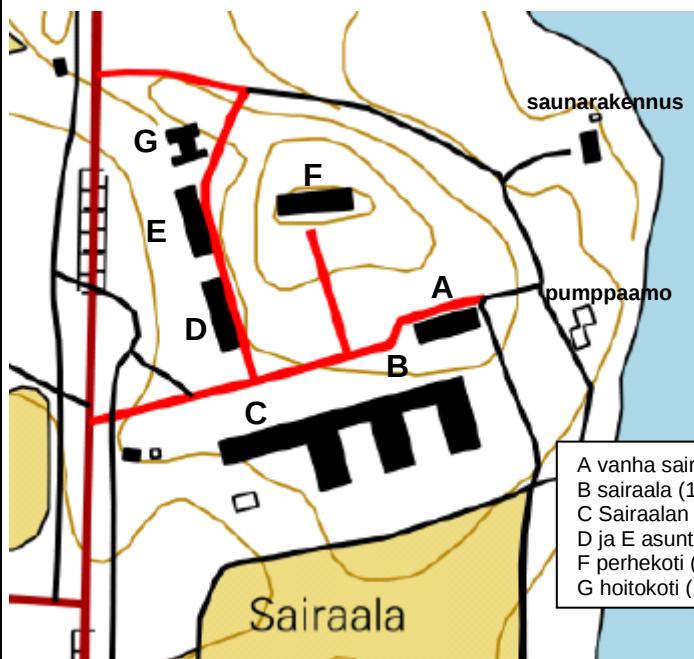
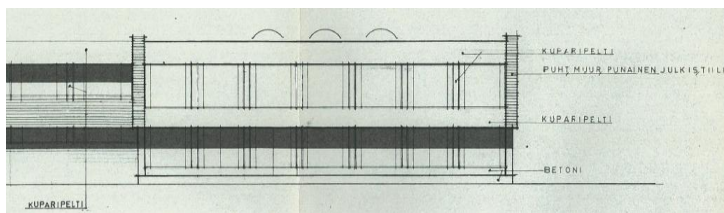

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO	nro:
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			
1. Lääni Itä-Suomi		3. Kohde Koljonvirran sairaalan rakennukset B ja C	
2. Kunta Iisalmi			
4. Kylä/rekisterinumero 140-407-65-2	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi Sairaalarakennus	
7. Peruskartta/Koordin. 7056112 (P) 27507851 (I)	8. Osoite Ouluntie 217 74160 Iisalmi	9. Omistaja ja omistajan osoite Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä PL 4 74101 Iisalmi	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o 1. B-rakennus		2., C-rakennus	
Nyk. käyttö	Sairaala	Sairaalan huoltorakennussiipi	
Alkup. käyttö	Sairaala, sos.tilat, varastot, keittiö, terapiatyötilat ym.	Lämpökeskus, pesula	
	potilashuoneet, oleskelutilat		
Rak.aika	1966	1966	
Suunnittelija	arkkitehti Eino Tuompo, Helsinki	sama	
Kerrosluvu	2, joista pohjakerros rinteessä	1 + kellari	
Perusta	valettu betoni	valettu betoni	
Runko	paikalla valettu betoni	paikalla valettu betoni	
Kattomuoto	tasakatto	tasakatto	
Kate	Bitumikermi + singelihiikka (?)	Bitumikermi + singelihiikka	
Vuoraus	Ositt. puhtaaksimuurattu punatiili, ositt. prof. kuparipelti		
Ulkovärit	punatiili, tummaksi patinoitunut kupari, ikk./ovet: tummaksi petsattu puu, sokkeli: siniharmaaksi maalattu betoni		
Kunto	Kohtalainen. Kunnostustarvetta niin sisä- kuin ulkopuolella, rakennusosissa, pinnoissa, talotekniikassa		
Erytyspiirteet	B-rakennus on linjakas 1960-luvun sairaalarakennus, joka on istutettu kauniisti ylärinteeseen. Laadukkaat materiaalit, mm. kuparipeltiä niin julkisivuvuorauksena kuin räystäs- ja ikkunapellityksissä. Aikakaudelle tyypillisiä riskialttiita rakenteita kuten tasakatto, kattoikkunat, tuulettumattomia maanvaraisia eristetiloja ym.		
11. RAKENNUSHISTORIA			
Koljonvirran sairaalan alue on entisen Pölkyinniemen kartanon aluetta, jonka Iisalmen maalaiskunta hankki 1800-luvun lopulla kunnalliskodiksi. Aluksi kunnalliskotina oli huonokuntoinen kartanon päärakennus ja 1920-luvulta lähtien uusi kivirakenteinen kunnalliskoti (1924, suunn. arkk. Axel Mörne). Mielisairaille kunnostettiin kunnalliskodin yhteyteen omat tilat. Nykyaikaisen B-sairaalan suunnittelu ja rakentaminen käynnistyi 1960-luvun puolivälissä silloisessa Iisalmen maalaiskunnassa. Vanha kunnalliskodin rakennus peruskorjattiin samassa yhteydessä, kun kolme-neljä uudisrakennusta (B-, C-, D-, E- ja G-rakennukset) rakennettiin. Lähes 50 toimintavuotensa aikana sairaalan B- ja C-rakennus on läpikäynyt useita korjauksia ja tilojen muutoksia sairaalatoiminnan, hoidon ja organisaatioiden muuttuessa. Rakennus on säilyttänyt alkuperäisen hahmonsaa. Laajennuksia ovat lähinnä kevytrakenteiset katokset. Rakennus on jäämässä vaille käyttöä mielenterveystoiminnan siirtyessä Iisalmen keskusta.			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Koljonvirran sairaala-alue, joka muodostuu eri-ikäisten rakennusten kokonaisuudeksi maisemallisesti tarkkarajaisella ja selkeällä järvenrantakumpareella. Maakunnallisesti merkittävä vanha sairaalarakennus sijaitsee pohjoispuolella. Muita rakennuksia D- ja E-rakennukset (asuntoja), F- rakennus (perhekoti) ja G-rakennus (hoitokoti). Rannan läheisyydessä pumppaamo sekä rantasauna halkovajoineen. Lähistöllä on myös Koljonvirran taistelun muistomerkki. Näkymät aukealle viljelyalueelle ja Pikku-li -järvelle ovat kauniit. Sairaala-alueen länsipuolella on Ouluntie. Alueella kulkee myös vanha Ouluntien linjaus, joka on nähtävissä mm. peltoalueen viljelystienä.			
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Vanha sairaalarakennus (A) on osoitettu Keskustaseudun osayleiskaavassa v.2007 sr-merkinnällä suojeltavaksi rakennukseksi. Suojelutavoitteet toteutetaan pääsääntöisesti asemakaavoilla ja asemakaava-alueen ulkopuolella erillispäätösin. Muita sairaala-alueen rakennuksia ei ole osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi. Koljonvirran sairaala-alue kuuluu yleiskaavassa maakunnallisesti merkittävään Iirannan kulttuurimaiseman alueeseen. Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030 Koljonvirran vanhalla sairaalalla on ma1-merkintä (ma-1563). Merkinnällä osoitetaan kulttuuriympäristön kannalta maakunnallisesti tärkeitä kohteita. Alue kuuluu myös maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeään alueeseen (Iiranta), jolle on annettu suunnittelumääräys: <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon maisema-alueen kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueen erityispiirteitä tulee vaalia.</i> Sairaalan B- ja C-rakennukset ovat Ylä-Savon SOTE:n omistuksessa, mutta ne ovat jäämässä vaille käyttöä toimintojen siirtyessä keskusta. Rakennukselle etsitään uutta käyttötarkoitusta. Modernin aikakauden rakennusten arvostaminen ja arvostaminen ovat muuttumassa. 1960-luvun rakennuskanta on seuraava ikäpolvi, jonka suojeluperusteita hahmotellaan.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			15. Rakennus-historiallinen x
Edustaa modernia 1960-luvun korkeatasoista sairaalarakentamista. Rakennus on maisemallisesti merkittävällä paikalla ja on osa maakunnallisesti arvokasta Iirannan maisema-aluetta.			16. Historiallinen
			17. Maisemallinen x

**18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS**

**19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA**

Ote julkisivusta

A vanha sairaala (1924)
B sairaala (1966)
C Sairaalan huoltorakennus (1966)
D ja E asuntoja (1967)
F perhekoti (alkup ?/laajennus 1967)
G hoitokoti (1967)

20. VALOKUVAT

B-rakennuksen eteläpuoleiset osastosiivet.

Siipien väliin jäävä piha-alue avautuu etelään.

B- ja c-rakennukset porrastuvat rinteeseen.

Järvinäkymä vanhan ja uuden sairaalarakennuksen välistä.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Arvottamistyöryhmän mietintö, Iisalmen kaupunki
Iisalmen maalaiskunnan historia 1922-1969, Elsa Boisman, 1973
Iisalmen kaupungin historia 1930-1969, Anja Tsokkinen, 1996
Keskustaseudun osayleiskaava, Iisalmen kaupunki, 2007

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Annaelina Isola, 21.2.2014

23. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

Liite 1

Perustiedot: 140-407-65-2, Ouluntie 217 / 74160 Iisalmi, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä / PL 4 / 74101 Iisalmi

Kohteen laajuus: B- ja C-rakennusten pinta-ala 5685 k-m²

Kulttuurihistorialliset arvot: Maisemallinen arvo

Rakennushistoriallinen: 1960-luvun linjakas ja laadukkaista rakennusmateriaalista rakennettu sairaalarakennus.

Selvitykset ja päätökset:

Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030 Ii-järven kulttuurimaisemalla on MA1 merkintä, joka tarkoittaa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeää kohdetta tai aluetta.

Keskustaseudun osayleiskaavassa v. 2007 vanha sairaalarakennus on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi. Muilla alueen rakennuksilla ei ole kaavallista suojelua.